

τος. Ὁ τίτλος πολυμαθοῦς. Καί παραθέτουν κείμενα ξένων συγγραφέων γνωστῶν καὶ ἀγνωστων καὶ δὲν ἐξαφνίζεται μόνον ὁ ἀναγνώστης, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀτυχὴς συγγραφεὺς, τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα δηλητηριάζονται καὶ πιστεύουν οἱ πολλοὶ καὶ ἀγανακτοῦν οἱ περισσώτεροι, ἀλλ' οἱ ὀλίγοι οἱ νηφάλιοι, ἀνακαλύπτουν ὅτι ἡ φαινομενικὴ ὁμοιότης, εἶνε μόνον φαινομενικὴ.

Ἄν οἱ ἰδεοκλέπται εἶνε ἀσυγχώρητοι καὶ τὰ φιλολογικὰ αὐτὰ λαγωνικὰ εἶνε ἀκόμη πλέον ἀσυγχώρητα.

Εἰμποροῦν πολὺ καλὰ νὰ γράβουν εἰς ἓνα χαρτάκι τὸν κατάλογον τῶν βιβλίων τὰ ὅποια ἀνέγνωσαν καὶ σὰς βεβαιῶ ὅτι θὰ ὀνομασθοῦν καὶ πάλιν πολυμαθεῖς, ἀλλὰ νὰ ἀποδεικνύουν τὴν πολυμαθειάν των μὲ τόσῳ ἀνέρον τρόπον!! εἶνε ἀσυγχώρητοι.

Εἰγὼ ἀκριβῶς ἐκεῖνα τὰ ἔργα θαυμάζω περισσότερο, τὰ ὅποια ἐσυρίχθησαν ἀπὸ τὰ λαγωνικά.

Πρὶν νὰ πιστεύσῃ κανεὶς τυφλῶς εἰς ὅσα γράβουν ἢ λέγουν μὲ στόμφον τὰ λαγωνικά, ἄς ἐξετάσῃ λιγάκι καὶ τὸ ποῖον τοῦ συκοφαντομένου. Εἶπον ἀνωτέρω ὅτι χρειάζεται πολὺ στενοκεφαλιά διὰ νὰ προβῇ ὁ ἄνθρωπος εἰς κλοπὴν τοιοῦτου εἶδους. Τὸ ἐπαναλαβάνω πολλὴ στενοκεφαλιά καὶ παντελὴς ἑλλειψὶς σεβασμοῦ πρὸς ἑαυτὸν.

Τὸ ἔργον τοῦ λαγωνικοῦ ζημιώνει καὶ πάλιν τὸν ἀναγνώστην. Πολλοὶ ἀνέγνωσαν τοιαύτας κριτικὰς μελέτας ἢ ἤκουσαν προφορικοὺς Φιλιππικοὺς ἐναντίον ἔργου, τὸ ὅποῖον ἐννοεῖται δὲν εἶχον ἀναγνώσει, καὶ ἐτάχθησαν εἰς τὸ ἐναντίον στρατόπεδον μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἀναγνώσουν αὐτοὶ οἱ μεγάλοι οἱ τέλειοι, τὸ συκοφαντούμενον ἔργον.

Ἄν εὐρεθῇ κανεὶς θεοφοβούμενος χριστιανὸς καὶ ἀναγνώσει εἰς αὐτοὺς τοὺς κυρίους τὸ ἀποκηρυχθὲν ἔργον, θὰ τοὺς ἐκπλήξῃ καὶ θὰ τοὺς εὐεργετήσῃ. Θὰ μάθουν : ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκφέρουν γνώμην ἀναμασθηθεῖσαν ἀπὸ ἀμφίβουλα πρόσωπα. Ὅσῳ σεβαστὴ εἶνε ἡ ἀληθεία καὶ εὐσυνείδητος κριτικὴ, ὅσῳ φωτίζει μὲ λυχνάρη λογικὸν ὅλας τὰς καλλονὰς ἐνὸς ἔργου, τόσῳ σκοτίζει καὶ ἐπιζήμιος ἀποβαίνει ἡ κριτικὴ τῶν αὐτοχειροτονήτων κριτικῶν.

Υπάρχουν ἰδεοκλέπται, ὑπάρχουν ὅμως καὶ λαγωνικά, ἐκουσίως πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀμβλυωπὸντα καὶ συκοφαντοῦντα ἁθῶους.

Οἱ πρῶτοι μαρτυροῦν μεγάλην ὁσιν βλακειὰς

ἢ ὅποια τοὺς καθιστᾷ γελοίους, ἀλλ' οἱ δεύτεροι εἶνε μοχθηροὶ ἄνθρωποι καὶ φωνασκοῦν δῆθεν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ κατὰ τῆς πλάνης, ἐνῶ πλανῶνται οἱ ἴδιοι καὶ παραπλανῶσι καὶ τόσους εὐπίστους.

Ὁ ἰδεοκλέπτης σὰς περιφρονεῖ, διότι νομίζει ὅτι μόνος αὐτὸς ἀνέγνωσεν ὅσα ἐκλεψε. Τὸ λαγωνικὸν περιφρονεῖ ὁλόκληρον τὸ ἔθνος του, διότι νομίζει, ὅτι δὲν εἰμπορεῖ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας νὰ γράψῃ ὅπως οἱ ξένοι.

Εἰγὼ γνωρίζω ἓνα κύριον, ὁ ὁποῖος μόνον τοὺς παρόντας συγγραφεῖς, δὲν ἀποκαλεῖ κλέπτας ὅλοι δὲ οἱ ἀπόντες εἶνε κατὰδικοὶ ἐρήμην.

Ἄς ἐξετάσουν οἱ φρενολόγοι αὐτὰ τὰ ψυχολογικὰ φαινόμενα.

Ἄς πέσῃ ὅλη ἡ περιφρόνησις τῶν συγχρόνων καὶ τῶν μεταγενεστέρων ἐπὶ τοῦ ἰδεοκλέπτου καὶ ἄς γείνωνται δεκταὶ πάντοτε μὲ φρίκην αἱ γνώμαι τῶν λαγωνικῶν.

Εἶνε ὁ μόνος τρόπος διὰ νὰ διορθωθοῦν αἱ δύο αὐταὶ ψυχολογικαὶ παθήσεις, αἱ ὅποιαι σπανίως συναντῶνται εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, διότι σπανίως λαγωνικὸν ἐπετέθη ἐναντίον ἀληθινοῦ ἰδεοκλέπτου. Ἄν ἐπέπιπτεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἔργον του θὰ ἦτο σεβαστὸν καὶ τότε ἡ πολυμαθειὰ του θὰ ἐχρησίμευεν εἰς ὠφέλιμον ἔργον.

Ὁ ἰδεοκλέπτης εὐτυχῶς εἶνε τύπος, ὁ ὁποῖος ἀρχίζει νὰ ἐκλείπῃ, ἐνῶ τὸ λαγωνικὸν εἶνε τύπος ὁ ὁποῖος δυστυχῶς ζωντανεύει καθημέραν περισσότερο.

Τὸν ἐνεθάρρυνεν ἡ προσοχὴ τὴν ὁποίαν τοῦ παρέσχον.

ΑΔΕΞ. ΠΑΠΗΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

(Μυθιστόρημα ΤΗ. BENTZON).

(*Ιδε σελ. 240).

Ἦ Κλαίρη, τοῦλάχιστον, λατρεύει τὸν σύζυγόν της ὅσον τῆς εἶναι δυνατόν νὰ τὸν λατρεύει... Καὶ πῶς ἄλλῶς εἰμποροῦσε νὰ κάμῃ; Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Μᾶξ, ὁ ἔρωσ του διὰ τὴν δεσποινίδα Φελίν, ἐν ὅπῳ ποτὲ, ἦτο ἀπλὴ παροδικὴ φαντασία. Θὰ ἦτο εὐκόλον καὶ μόνη της νὰ τὸν ἐπαναφέρει πλησίον της, καθὼς ἔλαβαν ἐγὼ τὴν πληρεστάτην ἀπόδειξιν.

Μὲ τὴν πρώτην εὐκαιρίαν, ἐννοεῖται οἶκισεν, ἐπάγαμεν νὰ ἴδωμεν τὸ δῶμα ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὅποιον συνέβηεν ὅλο τὸ Παρίσι, μολονότι οἱ ἐπιφυλλιδογράφοι τῆς τρίτης ἐλάμβανον ὅλα τὰ προσήματα συμβαλὲς σημειωτικὰς ὅταν ἔκαμνον λόγον περὶ αὐτοῦ.

Καί ἐγώ ἡ ἰδίᾳ θὰ ἐψευδόμεν ἂν δὲν ὁμολόγουν ὅτι μερικαὶ θέσεις τοῦ δράματος μὲ ἔφερον εἰς δύσκολον θέσιν, ἀλλὰ ἡ ποίησις ῥίπτει καὶ εἰς τὰ μᾶλλον παρακεκινδυνευμένα μέρη ἕνα θεῖον πέπλον. Τὸ πᾶν δύναται νὰ ῥηθῇ μὲ τὸν στίχον καὶ τὴν μουσικὴν, ἀρκεῖ ἡ μουσικὴ καὶ οἱ στίχοι νὰ εἶναι πρώτης δυνάμεως, αὐτὴ εἶναι ἡ τελειωτικὴ κρίσις μου. Ἡ βαθεῖα συγκίνησις ποὺ ἐπροσπάθουν νὰ συγκρῶσιν καὶ ἡ ὁποία ὁμῶς ἐξεδηλοῦτο παρὰ τὴν θέλησίν μου, θὰ ἐκολάκευε βεβαίως τὸν συγγραφέα περισσότερον ἀπὸ τὰ κοπλιμέντα ποὺ θὰ τοῦ ἔκαμνα. Ὅσον διὰ τὴν ἡθοποιὸν, φθάνει ἐνίοτε μέχρις ὕψους, καὶ μὴ ὅσα καὶ ἂν λέγῃ ἡ Κλαίρη, ἡ ὁποία ἔχει τὸ πολὺ γυναικεῖον ἐλάττωμα νὰ ἐκφυλίσῃ μεροληπτικώτατα πᾶν ὅ,τι τὴν ἐπισκιάζει, κατέχει ἐκτὸς τοῦ ἀναμφισβητήτου καλλιτεχνικοῦ τάλαντος της, καὶ ἕνα εἶδος γοητείας φυσικῆς, δυσκόλου νὰ περιγραφῇ, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἄνδρες εἶναι ἰδιαίτερος εὐαίσθητοι, καθὼς ὑποθέτω. Σχεδὸν πάντοτε ὅτι μᾶς τρομάζει ἢ καὶ μᾶς ἀηδιάζει, ἐμᾶς, βασκαίνει ὀλίγον ἐκείνους δὲν λαμβάνουν συνήθως ὑπ' ὄψιν ὅσον πρέπει τὴν διαφορὰν τῶν ἐντυπώσεων διὰ τὰ δύο φύλα, καὶ ἐκ τούτου τόσαι συζητήσεις ἀνωφελεῖς καὶ μάταιαι.

Ἡ ἐμπαθὴς φυσιογνωμία, τὸ μεθυστικὸν χαμόγελον τῆς δεσποινίδος Φελίν, τὰ μάτια ἐκείνα ποὺ ὀνομάζει ἡ Κλαίρη μάτια Ἐμπούσης, ὅλα αὐτὰ φέρουν τὴν σφραγίδα τοῦ πάθους, χιλιᾶκις πλέον ἐλκυστικοῦ καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν τελείαν ἀπλῶς καλλονήν. Πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐπιτυχίας τῶν συμβιβαστικῶν σχεδίων μου, ἐπρόσβλεψα νὰ μὴν ἀποτελέσω παραφωνίαν εἰς τὸν γενικὸν ἐνθουσιασμόν τὸν ὁποῖον ἐπροκάλει ἡ Κίρκη ἐκείνη, ἀπειναντίας ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα ἐκινδύνευσαν νὰ σχισθοῦν τὰ γάντια μου ἐσώρευσα, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν δέ, τὰ μᾶλλον ὑπερβολικὰ ἐπίθετα διὰ νὰ ἐπαίνεσω τὴν τέχνην της, τὴν μορφὴν της, τὸ σῶμα της, τὴν στάσιν της, τὰς ἐνδυμασίας της. Ἡ Κλαίρη μὲ ἐκοίταζε μανιωδῆς, διερωτωμένη μήπως μὲ ἐκέρδισε τὸ στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν της, μήπως εἶχα σκοπὸν νὰ ὑποδαυίσω περισσότερον τὸ πῦρ. Ἐν τούτοις ἡ διόπτρα μου δὲν ἄφηνε στιγμὴν τὴν Φελίν. Ἐξήτουν τὸ τρωτὸν μέρος τοῦ θώρακος, διὰ νὰ καταφῶν τὸ θανάσιμον τραῦμα. Ὅταν, εἰς τὴν τρίτην σκηνήν, ἀνεστραμμένη ἐπὶ ἐνὸς μεγάλου ἀνακλίντρου βρεμάζει μὲ τὴν κεφαλὴν στηριγμένην ἐπὶ τῆς χειρὸς, καὶ μὲ τὸ πόδι πολὺ προτεταμένον ἐπάνω εἰς ἕνα βελούδινον μαξιλάρι, εἶπα, ἔτσι ἀνεπιτηδεύτως, χωρὶς νὰ φαίνωμαι καὶ ἐγὼ ὅτι δίδω σημασίαν εἰς ἐκεῖνο ποὺ λέγω:

— Τί περίεργον νὰ μὴ μπορῇ νὰ ποικυρῇ ἡ ἔλλειψις καταγωγῆς καὶ ἀπὸ τὰ μᾶλλον ἄλλως τε ἀφειδῶς πεπρωκισμένα πλάσματα! Διέτε, ἡ ἀμίμητος αὐτὴ Φελίν, εἶναι ἡναγκασμένη νὰ φορῇ πάντοτε μακρὰ φορέματα ἢ σιλοῖς αὐτὴ ἔχει πόδια ἄγχοφόρου.

— Δὲν τὸ παρετήρησα ποτέ, ἀπεκρίθη ξηρῶς ὁ

κ. Ρενάλ. μὲ προφανῇ δυσθυμίαν, ἐνῶ ἐλάμβανε τὰς διόπτρας μου καὶ τὰς ἔφερον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ἐπειτα ἐξηκολούθει νὰ κοιτάζῃ, νὰ κοιτάζῃ, ἐπὶ πολὺ, χωρὶς λέξιν νὰ ἐκστομίσῃ.

— Τὸν ἐπείραζες, μοῦ εἶπε, χαμηλοφώνως ἡ Κλαίρη.

Πραγματικῶς, μοῦ ἐφάνη, τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἐσπέρας ἐκείνης, ὅτι ἐφέρετο μὲ πολλὴν ψυχρότητα ἀπέναντί μου. Ἠρχισα νὰ θλίβωμαι ὀλίγον καὶ νὰ σκέπτομαι ὅτι παίζω ἕνα παράδοξον πρόσωπον, κινδυνεύουσα διὰ τὴν ἀγάπην τῆς φίλης μου ἡ ὁποία δὲν θὰ μοῦ ἐγνώριζε καὶ μεγάλιν χάριν δι' αὐτό, νὰ χάσω ἕνα ἄνθρωπον τοῦ ὁποῖου ἡ συμπάθεια ἐξ ἀρχῆς μου ἦτο ἀπείρως πολύτιμος. Εὐτυχῶς ἡ ἀνησυχία μου δὲν διήρκεσε πολὺ.

Τὴν ἐπομένην ἐπρόκειτο νὰ συγγευματίσω μὲ τοὺς Ρενάλ. Ἐβῆα εἰς ὀλίγον νωρίς, τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος τῆς Κλαίρης, καὶ εἰσῆλθην εἰς τὸ μικρὸν σαλόνι. Ἡ ἡμέρα ἦτο βροχερά. Ἐκάθισα ἐμπρὸς εἰς τὴν φωτιὰ καὶ ἐστέγνωνα τὰ πόδια μου, μὲ τὸ φέρεμα σηκωμένον ὀλίγον, διὰ νὰ μὴ κατ' ἀπὸ τὴν πολὺ ζωηρὴν φλόγα. Ἐξαφνα ἀκούω ἀπὸ πίσω μου τὴν φωνὴν τοῦ κ. Ρενάλ.

— Τώρα τὸ ἐννοῶ διατὶ εἰσθε τόσον αὐστηρὰ εἰς τὰς κρίσεις σας περὶ τῶν ἄλλων, ἔχετε τὸ δικαίωμα, κυρία.

Κατέβασα γρήγορα τὸν γῦρον τοῦ φορέματός μου, ἐντροπισμένη, ἀλλὰ ἐνῶ ἔριπτα τὸ βλέμμα μου ἐπὶ τοῦ καθρέπτου, ἐπάνω ἀπὸ τὴν θερμάστραν, εἶδα τὴν μορφὴν τοῦ Μᾶξ, μὲ ἕνα χαμόγελον ποὺ ἐβλεπα διὰ πρώτην φοράν εἰς τὰ χεῖλη του. Ἀδύνατον νὰ ἀμφιβάλλω, ὅτι ἐπρόσβλεπε τότε μόνον κατὰ πρότερον εἰς ὅ,τι θέληγχε εἰμποροῦσα νὰ ἔχω καὶ ἐγώ.

— Τίποτα δὲν μὲ ἀρέσει περισσότερον ἀπὸ τὸ κομψὸν τὸ πόδι, ἐπρόσθεσεν, ἐνῶ ἐλάμβανε θέσιν πλησίον μου. Τολμῶ νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ τώρα, ἂν καὶ ἔχετε κ' ἕνα χαριτωμένο χέρι, ὅτι ὑπάρχει ἕνα πρᾶγμα σπανιώτερον καὶ ἀπὸ τὸ πιὸ εὐμορφὸ χέρι. Τὸ χέρι μᾶς ἀπατᾷ συχνά, εἶναι εὐκλὸν νὰ ἐξωραϊσθῇ, ἀλλὰ τὸ πόδι ἀνθίσταται εἰς πᾶσαν περιτέχνησιν. Τὸ χέρι ἔξαφνα μιᾶς γυναικὸς ὅπως ἡ Φελίν, μπορεῖ ἐπὶ τέλους νὰ φαντάζῃ χάρις εἰς τὴν ἐπιδεικνύουσα εἰδικὸν τεχνίτου, ἀλλὰ εἴχετε δίκαιον χθές τὸ βράδυ, τὸ πόδι της εἶναι μεγαλύτερον ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ μποτίνι της ἐξεχειλίζεν γελοιάτατα.

— Καὶ μάλιστα, ἐπρόσθεσα καὶ ἐγώ μεθυσμένη ἀπὸ τὴν εὐκολίαν τῆς νίκης μου, ἐκεῖνο τὸ ἀπατηλὸν μποτίνι ἦτο παραθρυμμένον μὲ ὀγκώδη στολισματα, ποὺ φωνάζουν ὅτι εἶναι προσωρισμένα νὰ ποικυρῶν αἰποῖαν δυσμορφίαν. Εἶμαι τῆς ἰδέας, ὅτι πρέπει εἰς τὴν ἐνδυμασίαν ἐν γένει, καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὴν ὑπόδησιν, νὰ ἐφαρμόζεται αὐτὸ τὸ ἀξίωμα: νὰ εἶναι τόσον καλὰ κατωμένο τὸ κάθε τι, ποὺ κανεὶς νὰ μὴν τὸ παρατηρῇ...

— Διὰ νὰ εἶναι δυνατόν νὰ δίδεται ὅλη ἡ προσο-

χήεις τὸ πρόσωπον, συνεπλήρωσε κακεντρεχῶς ὁ κ. Ρενάλ· εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ πλούσιον καὶ ἐπιδεικτικὸν δέσιμον, δὲν προσθέτει τίποτε εἰς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν λάμψιν τοῦ διαχμαντιοῦ. Ἄλλ' αὐτὸ εἶναι κατὰ βάθος τὸ ἀξίωμα τῆς κοκεττίας.

— Ἰσως... Δὲν ζηλεύω λοιπὸν πολὺ πλέον τὰ φυσικὰ κεφάλαια τῆς ἀνδραδέλφου μου Ἰζας, διότι τὴν ἔβλεπα νὰ συσσωρεύῃ ἐπάνω εἰς τὴν αὐτὴν παντούφλαν, ἕνα φιάγγον, ἕνα κολύβριον, καὶ τόσα κυνηγετικὰ σήματα. Ὑπάρχει θέσις διὰ πολλὰ πράγματα ἐπάνω σὲ μερικὰ ἀγγλικά πόδια.

— Δι' αὐτὸ ἐκίμετε καλὰ νὰ ἐπαναφέρετε τὸ δικό σας εἰς τὴν Γαλλίαν, δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ καταφεύγῃ σὲ τόσα πολλὰ βοηθήματα διὰ νὰ τὸ θαυμάζουν. Ἐπρεπε νὰ μαντεύσω τὴν τελειότητά του καὶ μόνον νὰ σῶ; ἔβλεπα νὰ περιπατῇτε. Τὸ καυχῶμαι μάλιστα πῶς ἔχω μεγάλην εἰδικότητα εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον. Δὲν γνωρίζω τίποτε ἐπαγωγώτερον ἀπὸ τὴν φυσιογνωμίαν ἐνὸς μικροῦ καὶ ζωηροῦ πέλματος, πού προχωρεῖ, νομίζει, τριποδητεῖ, πού ρεμβάζει, πού διστάζει ἐμπρὸς εἰς τὰ προσκόμματα, πού τὰ υπερπηδᾷ τέλος μὲ τόλμην, ἢ τὰ ποφεύγῃ μὲ ἐπιδεξιότητα, πού πεγαίνει ἀσυνειδήτως ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, πού ἀνισχυεῖ, ἀνυπομονεῖ καὶ πού σὺς διδάσκει περισσότερον ἀπὸ τὴν συνδιάλεξιν μιᾶς ὥρας περὶ τῆς διαθέσεως, τῆς ιδιοσυγκρασίας, τῆς καλαισθησίας καὶ τῆς μορφώσεως τῆς γυναικὸς πού παίρνετε καταπόδι.

— Αὐτὰ εἶναι ἀναμνήσεις χωρὶς ἄλλο τοῦ νεανικοῦ σας βίου, εἶπα, ἐνῶ ἔστρεψα τὰ βλέμματα πρὸς τὴν θύραν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπερήμενα τὴν Κλαίρην νὰ εἰσελθῇ.

— Ἀλλὰ δι' αὐτὸ, ἐξηκολούθησεν ὁ Μαξ χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὴν διακοπὴν μου, πρέπει τὸ περιέχον νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς τὸ περιεχόμενον νὰ διασκεδάξῃ κατὰ βούλησιν. Ἰδοὺ δικτὶ σὺς συγχάριω πού φορεῖτε πολὺ φορεδιὰ μπουτίνια, ἂν καὶ τόσον μικρὰ πάλιν.

— Ἀς ἀφήσωμεν τὰ πτωχὰ μου, τὰ μπουτίνια, εἶπα, ἐνῶ τὰ ἀπέσυρα ἐξ ὀλοκλήρου κάτω ἀπὸ τὴν ρόμπα μου, καὶ ἄς ὁμιλήσωμεν διὰ τὴν δεσποινίδα Φελίν.

— Ὅχι, προτιμῶ χιλιάρικς νὰ ὁμιλῶ δι' ὑμᾶς. Κλίνω πολὺ νὰ πιστεύσω, ὅπως ὁ στρατάρχης τῆς Σαξωνίας ἂν καὶ ἐξ ἄλλης ἀπόψεως, ὅτι αἱ μάχαι κερδίζονται μὲ τὰ πόδια.

— Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ θὰ χάνωνται βέβαια, εἶπα γελῶσα, καὶ εὐχομαι νὰ εἶναι τελειωτική ἡ ἥττα τῆς δεσποινίδος Φελίν.

Μ' ἐκοίταζεν ἐκπεπληγμένος. Ἐνόησα ὅτι εἶχε πάρῃ τὸν κατήφορον παραδόξου παρεξηγήσεως, διότι ἤρπασε τὴν χεῖρα μου καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χεῖλη του. Νομίζω, ἀγαπητὴ μίστερς Νόελ—μεταξὺ μας, παρακαλῶ—ὅτι θὰ ἔκαμνε τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὸ πόδι μου ἂν τοῦ τὸ ἐπέτρεπον.

— Ὅρκισθητέ μου ὅτι ἔχει ἄδικον ἡ κ. Ρενάλ νὰ

σὺς πιστεύῃ ἐρωτευμένον μὲ ἐκείνην, τοῦ εἶπα χωρὶς νὰ ποσῶν τὸ χέρι μου (βλέπετε, χάριν ἐκείνης).

— Ἐρωτευμένος μὲ τὴν Φελίν! ἀνέκραζεν μὲ τὴν ζέσιν ἐκείνην, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ ἄνδρες συνήθως πυροπολοῦν τὰ εἰδωλά των, ὅταν καταπέσῃ ἡ πρώτη παραφορὰ τῆς λατρείας των, ἐρωτευμένος μὲ μίαν ἡθοποιόν. Ἐγὼ πού βδελύσσομαι πᾶν ὅ,τι δὲν εἶναι φυσικόν! Ἐπέρασαν δέκα ἔτη ἀπὸ τότε πού ἐπλήρωσα καὶ ἐγὼ τὸν φόρον μου εἰς αὐτὰς τὰς ἀδυναμίας· ἤμουν τρελλὸς μὲ μίαν κωμῶδον, ἡ ὁποία ἀνεπιφυλάκτως ἀσχέτης ἀπὸ πλησίον, μετεβάλλετο εἰς κἄτι τι ἄλλο μόλις τὸ φωτεινὸν προσκίνηον τὴν ἐχωρίζεν ἀπὸ τοῦ δημοσίου. Ἀπάτη ὀπτική, χωρὶς ἄλλο! εὗρισκε ἕνα μεγαλοπρεπὲς βλέμμα, καὶ ἡ βραχνὴ καὶ ὄχι εὐαρινὴς φωνὴ τῆς ἐπαίρνε κἄτι τόνους πού ἐδόνουν βυθύτατα τὴν ψυχὴν. Ὅταν, εἰς ἡλικίαν ἤδη προχωρημένην, ὑπεκρίνετο πρόσωπα ἐρωτευμένων γυναικῶν, ἥτο ἀδύνατον νὰ κρηνηθῇ κανεὶς ὅτι ἐπετύγχανε ἀπὸ καθεὶ νέαν καλύτερα, μὲ τὸ ὑπεροχὸν τῆς μάχιστα ἐκεῖνο πλεονέκτημα· ὅτι εἶχε τὸν διάβολον μέσα τῆς. Ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἡγάπησα τὸ ψεῦδος. Ἐδῶ κάτω τὸ πᾶν πρέπει νὰ γαπηθῇ κανεὶς διὰ νὰ γνωρίσῃ τέλος, καθὼς τὸ εἶπε ὁ Μυσσέ, τί μπορεί νὰ γαπηθῇ καλύτερα. Αἶ, λοιπὸν, ὅτι σήμερον ἀγαπῶ καλύτερα, εἶναι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ εὐλικρίνεια.

— Τόσον τὸ καλύτερον, ἔσπευσα νὰ εἶπω, διότι ἡ Κλαίρη, ἔχει καὶ τὰ δύο αὐτὰ πλεονεκτήματα.

— Δὲν ἔχει τὸ δεύτερον, μοῦ φαίνεται, διότι ἤρχιστε νὰ μοῦ κἀνὴ μοῦτρα, ἀντὶ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶχε τὴν ἀνοησίαν νὰ μὲ ζηλεύῃ, διότι αὐτὸ καταλαμβάνω τότε πῶς ἔπαθε· δὲν εἶναι ἔτσι; Ἐνα κονταρόξυλο σὰν τὴν Φελίν, ἐνῶ ἐγὼ θέλω τὴν γυναικὰ μικροῦλα, ἕνα κονταρόξυλο στεφανωμένο μὲ στέμμα λιναιοῦ, ἐνῶ ἐγὼ ἀγαπῶ μόνον τίς μελαχρινές.

Ἐνθυμήθηκα πῶς ἡ γυναικὰ του μοῦ ἔγραψε: «Δὲν ἀγαπᾷ παρὰ τίς ξανθές» καὶ ἤρχισα νὰ γελῶ.

— Τί ἔχετε νὰ γελᾶτε μὲ μένα; Δὲν μπορεί κανεὶς νὰ εἶναι εὐγνώμων πρὸς μίαν καλλιτέχνιδαν διὰ τὴν θεατρικὴν ἐπιτυχίαν του, πού ὀφείλει εἰς αὐτὴν χωρὶς νὰ ἐρωτευθῇ διὰ αὐτὸ τὴν γυναικὰ;

Καὶ ἐψιθύρισε μέσα εἰς τὰ δόντια του κἄτι τι ὄχι πολὺ ὑποχρεωτικόν καὶ ἀβρόν, πού μόλις ἤκουσα, διὰ τὰς φαντασίας τῶν μικρῶν ἀστῶν.

Ἡ Κλαίρη εἰσῆρχετο τὴν ἰδίαν στιγμὴν, κρατοῦσα τὴν κόρην τῆς ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἡ ὁποία εἶχεν ἀξιώθῃ—σοβαρὸν νέον!—δύο εὐσημα ἐπιμελείας. Ἐνῶ ἐφιλοῦμεθα κατῳρθωτα νὰ τῆς ψιθυρίσω ὅτι εἶχα τὴν βεβαιότητα, τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα περὶ τῆς ἐντελοῦς ἀδιαφορίας τοῦ συζύγου τῆς διὰ τὴν Φελίν. Τί χαρούμενον βλέμμα εὐγνωμοσύνης πού μοῦ ἔοριψε!

(Ἀκολουθεῖ.)